

A valdens mozgalom

A reformáció ötszázadik évfordulójához közeledve tisztán kell lássuk azt, hogy az egyház megújítása nem egy hosszú folyamat végének viharos lezárása volt.

3. oldal

Ismeretlen templomban

Nagy dolog, amikor valaki, illetve egy egész család úgy dönt, hogy otthont vált és elköltözik. Más a lakókörnyezet. Más ízű a víz és az étel. Idegen.

5. oldal

Nem lehetnek női lelkészek?

Meghökkenítő döntést hozott a Lettországi Evangélikus Egyház zsinata, amely arra szavazott, hogy töröljék el egyházukban a nők ordinációját.

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2016. JÚLIUS 27. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Ezért az egyért, érdemes

Pár évvel ezelőtt kétségbeesett üzenetet kaptam egy nyugati országban élő volt iskolatársamtól. A leánya elérte az iskoláskort, de azon a helyen, ahol élt, nem-hogy magyar, de még protestáns közösség is alig volt. Szerette volna beírtni gyermekét vallásórára, de nem tudta. Nagy nebezen aztán több kilométerre mégis talált egy közösséget, de biztos voltam benne, kevesen tettek volna ennyit azért, hogy gyermekük vallásos neveletésben részesüljön.

Fiataljaink óhatatlanul repülnek ki a gyülekezeteinkből. Ha belföldi egyetemre, ha külföldre mennek, határozottan rájuk kell kötni azt, hogy találjanak maguknak ott is egy gyülekezetet. Az élet túl rövid ahhoz, hogy eltékozzunk akár egy percet is Krisztus nélkül. A szomorú tapasztalat azt mutatja, hogy legtöbbször elfeledkeznek erről, a pénzkereset elfolytja az istenkeresést.

De mielőtt bárki azt hinné, hogy pálcát török a külföldön kóborló reformátusok fölött, azt is elmondom, hogy akár a tengerentúl, akár más külföldi országban vannak olyan magyar keresztyén közösségek, ahol a tagok több száz kilométert is képesek utazni azért, hogy találkozzanak Istennel és egymással.

A kóborló reformátusokat tehát nem feltétlenül külföldön kell keresni, hanem inkább itthon, főleg városainkban. És akkor jöjjön ennek alátámasztásául egy kis statisztika a szatmári egyházmegyeről, mert erről tudok írni, de szerintem ez jellemző Erdélyre is. (folytatás a 2. oldalon)

Kallódó reformátusok

Magyar református népünk tömegei vándoroltak el itthonról az elmúlt évtizedekben új hazát keresni. A könnyebb élet, a gyermekek jövője, egy kiszámíthatóbb társadalom vágya aztán nagyobb részt meg is valósult, ám az ár, amit ezért reformátusaink fizettek, rettenetes: elnyelte őket a magány. A külföldön kallódó reformátusaink számára talán a legnehezebb teher a vasárnap magánya. Hét közben munka és elfoglaltság tölti ki az időt, de azok a vasárnap délelőtti rettenetesek. Ilyenkor tudják, érzik, hogy otthon éppen húzzák a harangot a templomban, éppen felmegy a lelkipásztor a szószékre, éppen a 90.-ik zsoltárt

éneklük. És megtelik a szív keserűséggel. A magány legjobb ellenszere a Szó, Isten közössége hívó, összetartó, megtartó szava. A Szó megnyit, összekapcsol, gyógyít. A Szó vigasztal. Isten igéjének szava még a messze idegenben is közösséget tud teremteni. Csak legyen, aki meghallja, csak legyen, aki vállalja a több száz kilométer utazást vasárnaponként a közösségért. Külföldre szakadt közel félmillió magyar református testvérünk nagy része kallódik. Elveszítették kapcsolatukat a Szóval. A külföldön felnövekvő fiatal magyar református nemzedék pedig nem csak a kapcsolatot, hanem lassan magát a Szót is elveszíti.

Ezért az egyért, érdemes

(folytatás az 1. oldalról)

A szatmári egyházmegyében a népszámlálás szerinti közel 32 000 reformátusból 20 637-ről tudnak a lelképásztorok. A többi legfeljebb szükség esetén fordulhat az egyházhoz, de az sem biztos. Magyarán az egyházmegye egyharmada még a látható egyházon is kívül esik. A templomlátogatás aránya az alig több mint húszezer emberhez viszonyítva sem valami kecsegtető. 22,67 százaléka a lejelentett híveknek jár délelőtti templomba, s csupán 7,08% érkezik el délután. A legnépszerűbb istentisztelet a karácsony szentesti, ekkor 12 898-an (74,16%) voltak az egyházmegye templomaiban, a második helyen a húsvét első napja délelőtti áll 7931-el (40,09%). Azonban ezen adatok sem relevánsak, mivel ilyenkor a családok más felekezetű tagjai is elmennek a református templomokba. Sorolhatnánk tovább a negatív adatokat, amelyek a tőlünk nyugatabbra élő keresztyénekhez képest még így is kecsegtetőek, de az afrikai, ázsiai, sőt amerikai keresztyénekhez képest messze elmaradnak.

Kóborló reformátusok vannak külföldön is, belföldön is. Szinte értelmetlennek tűnik még a felmérése is annak, hogy hány olyan bárányunk van a százból, aki után a pásztor utána kell menjen. Talán már nem is egy, hanem kilencvenkilenc a százból. De valóban értelmetlen ez a munka? A báránykeresés szolgálata?

Egyszer egy férfi a tengerparton sétált, amikor észrevette, hogy egy fiú valamit felszed a földről, és lágyan bedobja az óceánba. Amikor odaért hozzá, megszólította a fiút: – Mit csinálsz? – Visszaengedem a tengeri csillagokat az óceánba. Vonul vissza a dagály, és ha nem dobom vissza őket, elpusztulnak – válaszolta a fiú. – Fiam – szólta a férfi –, nem látod, hogy milyen hosszú a tengerpart, és a tengeri csillagok száza rekedtek kinn. Nem sokat tehetsz! A fiú illetelmesen végighallgatta, aztán lehajolt, felvette a következőt és visszadobta a hullámokba. Majd mosolyogva a férfihez fordult: – De ezért az egyért máris sokat tettem!

Én nem tudom, hány elcsatangoló keresztyén kezébe kerül ez az újság. De ha egy ilyen van, szeretném, ha tudná: Isten szereti, és várja baza!

RÁCZ ERVIN

Elszéledt szívemből

„...a Pontusban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek...” (1Pt 1,1)

Péter apostol ezt a levelét nem egy konkrét személynek, nem is egy konkrét közösséghez intézi, hanem általában a különböző földrészekben, országokban élő keresztyénekhez írja. Istennek minden gyermeke önmagára kell hogy találjon az igében, Istennek minden igéje személyesen szól minden emberhez. Soha senki nem mondhatja, hogy ezt nem nekem írták, ez nem érint engem.

Olyan jó arról tudni, hogy az evangéliumi bizonyosságtételek eredményeként megszülettek a keresztyén gyülekezetek, beteljesedett az, amit a Heidelbergi Káté írói megfogalmaztak: „Az Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig Szentlelke és Igéje által magának az igaz hitben megegyező, örök életre elválasztott sereget gyűjt...”. A káté bizonyosságtétele ugyanakkor nem csak azt erősíti meg, hogy Isten népe összegyűjtetik az egész világból, hanem azt is nyilvánvalóvá teszi, amit pedig sokszor elfelejtünk: ezt a sereget Isten gyűjti, nem emberi döntés vagy akarat tartja össze!

Ez a sereggyűjtés ma is tart, az ígéretek, az egyházi és lelképásztori szolgálatok által. Ma is keresztelünk felnőtteket, ma is so-

kan tesznek vallást hitükről és Krisztus megismeréséről. Aki megismerte Jézust, annak nem volna szabad elszakadni Tőle.

Azonban megtörténik, hogy többen „elszélednek”. József Attila írja egyik versében: „S akkor valaki elszéledt szívemből”. Szétrebben a család, a közösségből többen szétfutnak valami miatt, amely lehet külső tényező, de lehet a hit megingása, a csalódás is. Emberi gyarlóságból, kicsinyhitűségből megfutamodunk. Egyházunkat ma talán leginkább ez fenyegeti: elszéledni, egymásról elfeledkezni, a templomot, a gyülekezetet hátrahagyni.

Pedig Jézus meghalt értünk, ránk hagyta nemcsak a békéltetés szolgálatát, de a türelmet, a hosszútűrést is. A türelmetlenség nagyon meg tudja keseríteni a mindennapokat is. Olyanok vagyunk sokszor, mint a gyermekek: azonnal akarjuk, hogy meglegyen, Isten és Krisztus is késedelem nélkül cselekedjék.

Amennyiben valamilyen ok miatt elcsángáltál, vagy együtt jársz a széllel, térj vissza abba a közösségbe, amelyben felnevelkedtél, amely dajkálód volt. Ne félj: visszafogadnak, úgy örül neked a te mennyei Atyád, mint a tékozló fiúnak az édesapja megtérő fia láttán. „Az örömhír nyomán nemcsak angyal jár, maga az Isten hív, szívedben égjen a hit.”

FODOR LAJOS

Megkeresse és megtartsa, ami elveszett

„...nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilencvenkilenc igaz emberen, akinek nincs szüksége megtérésre.” (Lk 15,7)

Ha egy családban két vagy több gyermek van, általában a nagyobbik úgy szokta érezni, hogy szülei a kisebbik testvérét jobban szeretik. Pedig ez nem igaz, csupán több figyelmet szentelnek neki, hiszen erre van a kisebbnek szüksége. Valamikor a nagyobbik gyermek is részesült ugyanolyan figyelemben, de már „kinőtte” azt, hogy állandóan fogni kelljen kezét.

A hiteletben is így van ez. Amíg az ember hitében nem elég érett, addig követ el hibákat, és szüksége van figyelemre. Így mennyei Atyánk is látszólag több figyelmet szentel a bűnös embernek, hiszen azt szeretné, hogy az megtérjen, és a nagyobbik testvérről együtt mellette legyen ismét. Vagy, mint a tékozló fiú példázatában a nagyobbik testvér, úgy érezte, hogy atyja őt elhanyagolta, míg minden figyel-

mét tékozló kisöccsének szentelte. Pedig az atya egyformán szerette mindkettőt, de éppen akkor, abban a helyzetben, jobban örült annak, hogy elveszettnek hitt fia megkerült.

Az Ige is példázatokon keresztül tanít meg arra, hogy, noha az Úr Isten minden gyermekét egyformán szereti, mégis örül annak, ha egy elcsatangolt, elkóborolt gyermeke visszatalál Őhöz: „Ezenképpen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén.” (Lk 15,10). Az igaz ember élete is örömet és ujjongást vált ki Isten színe előtt, és éppen ezért van örvendezés Isten angyalainak színe előtt: gyarapodott az igazak közössége.

Adja Isten, hogy ez az Ige vezessen Isten kegyelme szeretete, és irgalma felé. „Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.” (Lk 19,10)

KÜRTI TAMÁS

A valdens mozgalom

A reformáció ötszázadik évfordulójához közeledve tisztán kell lássuk azt, hogy az egyház megújítása nem egy ágoston rendi szerzetes hirtelen felindulásából elkövetett tétel-kiszögzésének következménye, hanem egy folyamat végének viharos lezárása.

Luther idejére az egyház kétségkívül megérett a reformációra, aminek már hosszú évtizedekkel korábban biztos jelei mutatkoztak: az előreformációs mozgalmak, melyek már jóval a lutheri reformáció előtt megfogalmazták Szentírás szerinti tanításukat. Közéjük tartoztak a valdensok.

A valdensok eredetének pontos megállapítása nem egyszerű vállalkozás. Vannak ugyanis, akik Vald Pétert/Pierre Valdest (kb. 1140-1218) tekintik a mozgalom alapítójának, akinek vezetéknévét aztán a mozgalom elnevezésére is használták. A történelem azonban mást mutat: egy 13. századi passauai inkvizitor ugyanis I. Szilveszter (315-335) pápa idejéről származtatja őket. Ez azt a magyarázatot látszik alátámasztani, miszerint Pál apostol kivégzése után, a keresztyénülődések elől, hívők egy csoportja elhagyta Rómát és az Alpok nyúlványaiba húzódott előbb a császári, majd később a pápai hatalom fenyegetései miatt. Nevük ennek megfelelően a „vallée” szóból ered, amely völgyet jelent. A valdensok tehát „völgyből valók” vagy „völgyiek”.

A világtól elvonulva igyekeztek tisztán megőrizni az apostoli tanítást, ezért esetükben nem is beszélhetünk az szó szoros értelmében vett reformációról (visszaformálásról), hiszen soha nem tévedtek rá a római egyház útjára, így nem is volt szükség „reformálásukra”.

CSAK A SZENTÍRÁS

Hitük mércéjének egyedül a Szentírást tekintették, mindent elvetettek, ami nem a Bibliából van. Tagadták a purgatórium (tisztítóhely) létezését, elvetették a bűsű gyakorlatát, nem ismerték el a halottakért mondott imának és a kegytárgyak erejét, nem követték a papi nőtlenség előírását, és cáfolták a mise áldozat jellegét. Az egyetemes papság elvét vallva – magától értetődő módon – nem vetették alá magukat az egyházi hierarchiának, és ugyancsak a Szentírás szellemiségét követve megtagadták a katonai szolgálatot. Igaz, ugyancsak a Bibliára hivatkozva nem a vasárnapot, hanem a szombatot ünnepelték.

Vald Péter feltűnése hozott változást mindennapjaikba. Személye új lendületet adott az apostoli életvitelt követő közösségnek, de egy szersmind a figyelmet is felhívta rájuk. Miután anyanyelvére (provençe-i francia) lefordította a Bibliát, vándorprédikátorként igyekezett az embereket a tiszta evangélium szerinti életre vezetni. (A Bibliafordítással kapcsolatban külön érdekesség, hogy Pierre-Robert Olivetan

(Olivetanus), Kálvin unokatestvére volt az, aki később kijavította a valdens kéziratokat és előkészítette az 1535-ben megjelent első francia nyelvű Biblia kiadását, amit aztán a genfi igehirdetők és professzorok elfogadtak, és így minden későbbi újrafordításnak a valdens lett az alapja.)

AZ ÉLET ISTENTISZTELETE

Életvitelük és igehirdetésük rávilágított a római egyház fényűzésére és a papi restségre. Népszerűségük csakhamar kiváltotta Róma haragját, és a Szentírás laikusként való magyarázásáért (amit ekkor a római egyház kisajátított) III. Lucius pápa 1184-ben eretnekeknek nyilvánította őket.

Az addig Lyon környékén élő valdensok ekkor Albiga tartományba telepednek át, ahol az eretnek tanokat terjesztő katarok (pl. Jézust egy szellemnek tartották, mivel nem hitték el, hogy a jó Isten gonosz anyag formájában jött le a Földre) befolyása alá kerülnek. III. Ince pápa pedig nem tett különbséget közöttük, amikor 1209-ben keresztes hadjáratot hirdetett ellenük. Az albigen háborúk néven elhíresült, húsz évig tartó (1209-1229) irtó hadjárat egész Provence tartományt pusztulásba döntötte.

Az üldözések elől egy részük ismét menekülni kényszerült. Ezúttal a csehországi huszitáknál találtak menedékre (a hagyomány szerint Vald Péter itt halt meg, 1206-ban). A huszitákkal együtt jutottak el Magyarországra is, ahol tanításuk „népünk elesett állapotában hamar befogadásra talált.” (Asbóth László)

A reformációt követően otthon maradt részük a kálvini ággal azonosulva beolvadt a református egyházba, a Németországba szakadt águk 1823-ban csatlakozott a lutheránus egyházhoz, míg egy nagyobb csoportjuk Olaszországban, Milano környékén települt le és lombardiai szegények néven váltak ismertté. Az 1848-as szabadságharcok után, az alkotmányos Olaszországban I. Umberto király idején vallásszabadságot kaptak, és 1853-ban Torinóban templomot is építettek. Több száz éves hányattatás és üldöztetés után, 2015 júniusában itt kért hivatalosan is bocsánatot Ferenc pápa a hit nevében ellenük elkövetett erőszakért, ami „nem volt sem keresztyénhez, sem emberhez méltó magatartás”.

Vald Péter

Vald Péter (kb. 1140-1218), lyoni textilkereskedőből lett a valdens mozgalom és a középkori keresztyénség egyik legkiemelkedőbb alakja. A legenda szerint egyik barátja éppen a vele folytatott beszélgetés közben halt meg, ami megváltoztatta a kereskedő életét. Ettől kezdve a pénzkeresés helyett a halál utáni élet kérdése foglalkoztatta őt. Nem elégedett meg azzal a felszínes válasszal, hogy a halál az élet része, és aki megszületik, annak meg is kell halnia! Amikor a Biblia tanítását megismerte, elfogadta, hogy a halál a bűn következménye: „a bűn zsoldja a halál” (Róm 6,2).

Pál apostol tanítása mellett nagy hatással volt rá Jézusnak a gazdag ifjúról szóló példázata is (Mt 19,16-26). Magára ismert az örök életet kereső emberben, csakhogy ő nem ment el megszorodva Jézustól, hanem komolyan vette a Mester tanácsát, és szétosztotta vagyonát. Először elengedte adósai tartozását, hetente háromszor élelmiszert osztott a rászorulóknak, majd egész vagyonát szétosztotta a szegények között. „Eddig a teremtet dolgoknak szolgáltam és nem a Teremtőnek!” – mondta.

Ezek után elhagyta feleségét, két lányát zárdába adta, és életét az evangélium hirdetésének szentelte. Ansa István pap barátját megbízta a Szentírás francia nyelvre való lefordításával, amit később lyoni Újtestamentumként (1179) emlegettek. Bibliájával házról házra járva, egyszerű szavakkal hirdette az embereknek Isten üzenetét, amiben hamarosan követői is akadtak. Lyonban Krisztus szegényeinek nevezték őket, a város környékén élők pedig lyoni szegényeknek.

Vald 1179-ben a lateráni zsinaton meghallgatást kért III. Sándor pápától, hogy engedélyezze számukra a szabadon történő igehirdetést és a Szentírás magyarázását, ami ekkor laikusoknak még főben járó bűnnek számított. A pápa engedélyezte volna számukra a prédikálás jogát, ha azt a lyoni érsek is jóváhagyja. Ő természetesen elutasította kérésüket, amire Vald Péter az apostol szavaival felelt: „Istennek kell inkább engedni, mint embereknek.” (ApCsel 5,29), és tovább folytatták Isten igéjének hirdetését.

Ez az élő és bátor hit tartotta meg őket a legvéresebb üldöztetések idején is. Vald Péter földi vándorlásának idejét éppen ezért a csehországi husziták között fejezte be, 1206-ban.

Borzási Gyula lelkipásztor emlékére

„Meglátja minden test az Istennek szabadítását.” (Lk 3,6)

Hosszú betegség után, 62 éves korában szólította haza Urunk Borzási Gyula lelkipásztort.

Ismertem már korábban is, de igazából 1997-től mondhatom azt, hogy közelebbi viszonyba kerülünk. Jómagam, zilah-ligeti helyet-

tes lelkészként próbáltam gyülekezetet szervezni és az alakuló gyülekezet templomának megépítését elkezdni. Gyula bátyám akkoriban az Egyházkerület gazdasági tanácsosaként végezte szolgálatát. Félve a visszautasítástól, tartva a nagy tekintélyű tanácsostól, félszegen adtam elő, hogy mit szeretnék elérni.

Ma is előttem van derűs mosolya, ahogy nem ígért, de rögtön adott: jó szót, szolgálati autót, pénzt s legfőképpen olyan lelki háttérrel, amely nem tette kétségessé, hogy amibe belekezdünk, az sikerülni fog. Ma úgy mondanám, hogy védnöke volt a templomépítésnek. De nemcsak annak, hanem annak az elbizonytalanodott helyettes lelkésznek, aki nem tudta, hogy miként lesz holnap, csak bízott a jóakarattal, és hitt az Isten kegyelmében!

Két évtized múlt el azóta! Húsz esztendőn keresztül megmaradt az az érzés, hogy mellette megerősödött bennem a derű, a nyugalom és a jó reménység.

Emléke legyen áldott!

FORRÓ LÁSZLÓ

Mit jelent az istentiszteleti közösség?

„Benned égnie kell annak, amit lángra akarsz lobbantani másokban.” (Augustinus) Az istentisztelet elsősorban találkozás: a megszólítás, megszólítottság, az őszinte kérdések és válaszok, a harcok lecsendesülése, Isten szavának a közösségben felhangzó cselekedete.

Mert az ige tett is egyben. Ha az ige, a szó nem lesz cselekedetté, nem válik aktualitássá, az nem válik ugyan semmivé, de mi igen.

Azonban amikor az ember életében Isten tisztelete nem egy 60-70 perces vasárnap délelőtti program csupán, hanem „életnek kenyere”, ott a térd meghajol, a szív lángra lobban és a száj istendicsőítésbe kezd. Mert „a hívő élet szerelmes élet” – mondták a régiek. Aki szeret, az meghajol a másik előtt, az dicséri, elismeri a másikat. Ahol ezzel a hódolattal van tele a szív, ott a száj sem maradhat néma. Az Isten által megszólított szív válasza, dicsőítésre indítja az ember teljes lényét.

Egyre több helyen előkerül a kérdés: hogyan kell/szabad tisztelni Istent? Mi az, ami elengedhetetlenül fontos, és mi az, ami mindenképp tilos? Azt hiszem, már a kérdésfelvetés is sokat elárul arról, ahogyan mi itt a világnak ezen a pontján reformátusokként gondolkodunk. A „kell és a (nem) szabad” közötti intervallum helyett a Szentlélek vezetése szerinti szabadságot szeretném kiemelni (vigyáztam: nem szabadoságra gondoltam, még mielőtt valaki félreértene). Minek és kinek, mikor és hogyan, milyen keretek között adhatunk helyet az istentiszteletnek?

Meggyőződésem szerint, amíg ember akarja eldönteni azt, ami a Lélek privilégiuma, a döntés legfeljebb csak az egyéni ízlés, a családi, társadalmi háttér és szocializáció kérdése marad, s nem jutunk el a már említett „Lélek szerinti szabadságra”. Itt szeretném megjegyezni: senkinek a szaktudását nem vonom kétségbe. Kérdéseket fogalmazok meg, melyek nem az elméleti viták szintjét érintik csupán. Hogy milyen egy istentisztelet, hogyan tudja megszólítani a hétköznapi emberét az mindenre hatással lesz: az Istenről alkotott képünkre, a családi életünkre, a munkánkra, az imádságainkra, a harcainkra, a kül- és belmisszióinkra. Egy szóval: ez élet-halál kérdés. Mennél előbb az istentisztelet, annál előbb a gyülekezet... Hosszasan folytathatnánk ezt a gondolatot – legyen ez inkább egy beszélgetés indító momentuma. Most azonban hadd következzen egy beszámoló.

Michigan állam második legnagyobb városában, Grand Rapids-ben, a Calvin College-ban immáron 29. alkalommal szervezték meg az ottani Keresztyén Református Egyház éves konferenciáját. Mintegy 40 országból, ezen belül is különböző keresztyén felekezetből érkezett a körülbelül 1500 résztvevő. Csoportunkat egy amerikai származású, jelenleg Kievnél szolgáló misszionárius, Gerard D. de Vuyst

vezette, aki több ízben járt már Magyarországon, Kárpátalján, Partiumban és Erdélyben. Ennek köszönhetően jól ismerte az itteni viszonyokat, a mi, istentiszteletről alkotott felfogásunkat. Mivel a mi kis csapatunk pár nappal a szimpózium megkezdése előtt érkezett, adódott még a lehetőség a helyi gyülekezetek életébe kicsit jobban bepillantani. A vendégszeretet, a nyitottság, amivel fogadtak, mindannyiunk számára a megélt hitről tett bizonyosságot.

A rendezvény alapkérdéseit az egyiptomi, mexikói, palesztin és más nemzetiségű meghívottak vezették fel: hogyan éljen hiteles, bizonyosítvány életet a keresztyén ember egy társadalmilag, politikailag vagy éppen még nemzetileg is megosztott környezetben?

A szimpózium színességét tükrözi, hogy a kérdésfelvetést több megközelítésből is vizsgálhattuk: teológiai, társadalmi, zenei, szervezeti, pedagógiai stb. Ott értettem meg még inkább, hogy a hit, az istentisztelet mennyire nagy hatással lehet és van is mindenre, ami érinti az életünket.

Örömmel tapasztaltuk azt is, hogy a különböző zenei stílusok, hangszerek nem kizárólagosak az istendicsőítés esetében: sokkal inkább kiegészítik, segítik egymást. Csak mosolyogtam, amikor az orgona és a dob, a hegedű és a basszus gitár egy azon éneket kísért. Ugyanígy az általunk is ismert zoltár-feldolgozások, himnuszok remek kombinációt alkottak a jazz, az afrikai spirituálé vagy épp taposlásra indító ifjúsági zenével. Lehet, hogy egyesek számára ez idegen – de higgye el a kedves olvasó testvérem, Isten országában ezek nem kizárólagosak – hanem kiegészítők. Csak hálás lehetek azért, hogy ezt már itt a földön megtapasztalhattam.

Hálás vagyok a lehetőségért, hogy egy ilyen lelkileg mély, szervezésben kitűnő, szeretet megtapasztalásban gazdag Isten dicsőítő szimpóziumon részt vehettem. Jó volt megtapasztalni, hogy Urunk magasztalása az igében, énekekben, elcsendesedésben, imádságban, de még a közös étkezésekben, beszélgetésekben is valóban az Ő nagyságát és szeretetét jelenti.

BERKE ESZTER

Ismeretlen templomban ismerős Isten

Nagy dolog, amikor valaki, illetve egy egész család úgy dönt, hogy otthonot vált és elköltözik. Más a lakókörnyezet. Más ízű a víz és az étel. Idegen. De még a zajok és az illatok is másképpen hatnak. S ez, még ha nem is tudatosul, de mindenképp megterheli az ember testét és lelkét.

Az új környezethez új emberek is tartoznak, akik adott esetben teljesen másként reagálnak és élnek meg bizonyos dolgokat. Külföldön minden más, és az ember folyamatosan megkérdőjelezi a helyét. Az idegenben való élet igencsak rákényszerít az önismeretre és öndefinícióra. De ezekre szükség is van a helytálláshoz. Akadnak, akik éppen egy ilyen kiköltözés révén ismerik meg igazán saját magukat.

De miért is költözik valaki otthonról külföldre? Miért hagyják el sokan azt a helyet, ahova a család, az emlékek, a barátok, jól megszokott helyek kötik őket? Talán a legtöbb esetben nem is ez a cél. Azaz nem úgy indul el valaki szerencsét próbálni külföldön, hogy kint is akar maradni. Sokan tanulmányi útra indulnak, hogy aztán majd megokosodva itthon kamatoztatják tudásukat. Megint mások ideiglenes és jó pénzkereseti lehetőséget látnak a fejlettebb nyugati országokban. Azt tervezik, hogy keményen dolgoznak, megkeresik azt az összeget, mellyel jól beindíthatják hazai életüket, hosszú távra bebiztosíthatják itthoni egzisztenciájukat.

Időközben aztán valahogy másként alakulnak a dolgok, és a kitérőgatók jelentős része külföldön ragad. Megrágadja őket a nyugati világ kínálta sokszínű és szédítő lehetőségek sora. De kint maradáshoz erősítő tényezők még az idegenben kialakult stabil párkapcsolat, az új baráti kör, az önállóság előnyeinek meg tapasztalása. Az az érzés, hogy meg tudok állni a saját lábamon, sőt boldogulok, jobban boldogulok a messzi idegenben.

JOBB TÁVOLABB?

Külföldre költözött fiatalok még arról is beszámolnak, hogy kint tartózkodásuk ideje alatt javult a családjukkal való kapcsolatuk. Szintén sokan azt mondják közülük, hogy nem szeretnék, ha elítélnék őket azért, mert ők nem itthon képzelik el a jövőjüket. Az itthon maradtak közül azok, akik ítélkeznek, vajon miért ítélkeznek? Minden esetben jó megvizsgálni vélemény-nyilvánításaink igazi okát. Vannak, akik már egy huzamosabb idejű kint tartózkodás után azért nem térnek haza, illetve azért hidegülnek el az itthonról, mert előítéletes és ítélkező fogadtatásba ütköznek.

Az egyház, adott gyülekezet helyzete sem egyszerű. Nem bátoríthat az elköltözésre, sőt a helytállás az, amiről példát is kell mutatnia. De nem ítélheti el a néha hazalátogató templomba térőket. A tapasztalat azt mutatja, hogy ebben a helyzetben az elfogadó, és minden látoga-

tásnak örvendő magatartás sokkal hatásosabb, mint az állandó ostromozás és a lelkiismeret-furdalás keltése. Persze, hogy nem kell bátorítani az elköltözést, de a „kiátkozás” sem az evangéliumi megoldás. A családi fészkekből kiröppenő fiatalokat is a család nem a görcsös ragaszkodással, hanem sokkal inkább az elengedő szeretettel tudja közel tartani magához.

KÖZÖSSÉGET TALÁLNI

Elképzelhetetlenül sokat jelent a messzi, vagy ha nem is olyan messzi, de bizonytalan idegenben, ha van valami, ami az otthonira emlékeztet. Ha van valami, ami segít megtalálni a szem elől veszített biztos pontot. Nagy lehetőség ebben az azonos vallású templom az idegen földön. Mert lehet, hogy nem anya a nyelv, legfeljebb is csak mostoha. Mert lehet, hogy idegen a liturgia. De ugyanaz a Miatyánk ritmusa, ugyanaz sok ének dallama és sokszor megmagyarázhatatlanul nyugtató az „ismeretlen” templom ismerős Istenhez emelő hangulata.

Az új lakóhelyhez tartozóan is nagyon sokat segíthet a beilleszkedéshez, az új hely megtalálásához, az otthonosság érzetéhez a rendszeres templomlátogatás. A feltételezhetően szeretettel el- és befogadó gyülekezeti tagok sokat segíthetnek a hiteleti boldoguláson túl, a mindennapi életbe való beilleszkedésben is. Gondolom, mi is hasonlóképpen segítőkészek vagyunk az új tagokkal szemben. Persze, ez az ideális helyzet.

De mi van akkor, amikor „elkallódik a református”? Külföldre költözik, és gondolja: új élet, új szokások... vasárnapi nyitva tartás ide, hetedik nap megszentelése oda, itt senki sem ismer. Nem „kötelező” „templomhoz tartoznom”. Felborul egy jó rend, melynek reá nézve lesznek rossz következményei. Mint az ifjú, aki kiszabadul a szülői házból, és sok, addig „illetlennek” ítélt dolgot kipróbál. Jobbik esetben, saját bőrén tapasztalva, de belátja: „sok mindenben, bizony, igaza van a szüleimnek”.

Ugyanakkor az is igaz, hogy a „külföldre” való településhez nem feltétlenül kell külföldre utaznunk. Elég egy új város, egy kellő távolságban lévő település, és máris idegenben vagyunk. Templomhoz, vagy helyesebben Istenhez való ragaszkodásunk, és az adott helyen isten-keresésünk teheti otthonossá, biztonságosabb helyé számunkra az éppen aktuális lakókörnyezetet.

A felekezeti közti igehallgatás

Azt keressük, ami összeköt, és nem azt, ami elválaszt. Ez lehet a jelszava annak a reformátusnak, aki külföldön, idegen helyen, más vallású templomban és istentiszteleten akar Istenhez közeledni. Ami jó, azt miért ne tarthatnánk meg? Számomra mindig is olyan jó élmény az, amikor római katolikus istentiszteleten a pap kéri a tagokat, hogy köszöntsék egymást a béke jelével. Ez a mellettem lévővel való kézfogást jelenti, illetve azt, hogy azt mondjuk egymásnak: béke veled! Mintha azt mondanánk: Békesség Istentől!

Néha talán még azért sem rossz más felekezeti istentiszteleten részt venni, hogy észrevehessünk bizonyos, már rutinnossá vált részleteket saját hitéletünkben. Reformátusul része lenni egy más felekezeti istentiszteletnek, nem a másik elítélését jelenti, hanem minden kérdésnek az Ige szempontjából történő vizsgálatát. Nem gyűlölködtem a másképpen hívó testvért. De meg kell látnom, mi az, ami megfelel Isten szavának, és mi az, ami nem igazodik az Ige tanításához. Minden biztonnyal az olvasó is tudna sokféle példát sorolni arról, hogy többfelekezeti családban megvan az Ige szerinti harmónia. A bennem működő szándék, Istenhez és a másikkal közeledni akaró lelkület az, ami megalapozhatja felekezeti hovatartozásom feletti vallásosságomat.

Persze, amiért felekezeti hovatartozás feletti, attól még nem lóghat ez a vallásosság csak úgy a levegőben. Nem lehet igei alapot, szentírási és hitvallási tudást nélkülöző, illetve valamilyen lelkes érzület, hangulat által meghatározott. Tudnom, ismernem kell az írott ige mögötti történelmi kort, gondolkodásmódot és lelkületet.

Nem utolsósorban fontos a szentírási összefüggések megértése. És még annyi minden más, „szakmai” dolog is. Mindezekhez pedig elengedhetetlen a Lélek mindent összerakó ereje. Azoknak, akik lakhelyük miatt nem látogathatnak rendszeresen református istentiszteletet, de részt vesznek más vallású alkalmon, tanácsos újból átolvasniuk a Heidelbergi Káté tanításait. Mindezek mellett, tanácsolom, hogy vitassa meg kérdéseit egy hozzáértő személlyel, református lelkipásttorral, vallásánarral. Különösen fontos ez, ha nem ismer más reformátust a környezetében. A felekezeti közti igehallgatás így lehet jól megapozott híd, és nem sok minden jót akadályozó gát.

VÁLASZTÁSI ÜTEMTERV

a 2016. évi tisztújításokra

EGYHÁZMEGYEI TISZTÚJÍTÁSOK

- júl. 4–18. – jelölőcédulák kikézbésítése, presbiteri gyűlések megtartása
- júl. 22–23. – jelölő közgyűlés
- júl. 23. – aug. 7. – óvások
- aug. 8–17. – elbírálás
- aug. 22–27. – választóközgyűlés
- aug. 27. – szept. 11. – fellebbezések
- szept. 12–21. – elbírálás
- kiértesítés
- szept. 22. – okt. 9. – alakuló közgyűlés /eskütétel/

EGYHÁZKERÜLETI TISZTÚJÍTÁSOK

- júl. 22. vagy 23. – jelölőcédulák kikézbésítése
- júl. 24. – aug. 22. – presbiteri gyűlések megtartása
- aug. 22–27. – jelölő közgyűlés
- aug. 28. – szept. 3. – EVB általi összesítés
- szept. 3–25. – közzététel
- szept. 25. – okt. 10. – óvások
- okt. 10–20. – óvások elbírálása
- okt. 21. – választóközgyűlés
- okt. 21. – nov. 5. – fellebbezések
- nov. 6–15. – elbírálás
- dec. 9. – alakuló közgyűlés /eskütétel/

EGYHÁZKERÜLETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

XXI. Hegyközi Presbiter Találkozó

A hegyközpályi református templom harangjainak hívogató szavára vonultak be a templomba nyolc református egyházközség képviselői, lelkipásztorok, főgondnokok, gondnokok, presbiterok, hogy az áhítatot és előadást követően beszámolhassanak egymásnak az elmúlt egy évben történekről gyülekezeteikben.

Az együttlet Csűry István püspök áhítatával vette kezdetét, aki igemagyarázatát a 2Kor 2,4-11-re alapozta.

Az áhítatot követően ft. Csűry István püspök kézséggel válaszolt a jelenlévő tisztségviselők kérdéseire, válaszolt az újlaki presbitereknek a gyülekezetet érintő problémák jelenlegi állásáról is.

A fórumot követően egy érdekes előadás következett dr. Zabán Bálint Károly kisszántói lelkipásztor, teológiai tanár tolmácsolásában, Mit gondol a Biblia és Kálvin a presbitersegről, címmel.

Az előadó arra törekedett, hogy bemutassa a presbiteriséget az Ószövetségben és az Újszövetségben, ahol több helyen is egyértelműen beszél arról, hogy milyenek kell lennie a presbiternek, valamint Kálvin elképzelését és tanítását a presbiteri tisztségről.

Nagy érdeklődéssel követte mindenki az előadást, tanulságos volt mindnyájunknak.

A gyülekezetek képviselőinek beszámolóit következtek, együtt örültünk a sikereknek és bánkódtunk a sikertelenségen.

Ezt követően Tóth Zsigmond Béla a Bihari Református Egyházmegye Presbiteri Szövetség-

ének jegyzője tájékoztatta a találkozón résztvevőket az előttünk álló egyházmegyei és egyházkerületi választásokról, a választási ütemtervről, majd elmondta, hogy kérés érkezett a kistérségi kibővítésére a földrajzilag is a Hegyközhoz tartozó egyházközségek részéről.

A Hegyközi kistérségi megalapító öt egyházközség: Siter, Hegyközcstár, Hegyközújlak, Hegyközpályi és Hegyközsáldobágy képviselői elmondták véleményüket, és egybehangozón támogatták a kibővítést: Hegyközkovácsi, Szalárd, Hegyközszentimre, Jákóhodos, Szentjobb, Hegyközszentmiklós csatlakozását. Az immár tizenegy gyülekezet konferenciákat; presbiterképzéseket; ifjúsági, nőszövetségi és kórustalálkozókat; evangelizációs napot; bibliai hetet szervezhetnek közösen a gyülekezetek és református anyaszentegyházunk építésére.

Jövőre a Hegyközi Presbiter Találkozót a hegyközújlaki presbiterok, gyülekezet vállalta magára, immár a kibővített egyházközségekkel.

TÓTH ZSIGMOND, hegyközcsatári gondnok

Egyházmegyei kórustalálkozó volt Nagyvárad-Újvároson

A Bihari Református Egyházmegye 26. kórustalálkozóját tartották meg a Nagyvárad-Újvárosi református templomban. A kívül-belül nemrég megújult istenháza és a gyülekezet mintegy háromszáz kórustagot látott vendégül.

Tizennégy gyülekezeti kórus és a Bihari Lelkész-kórus dicsérte énekszóval Istent, hálát adva az elmúlt 26 évről, és megemlékeztek az újvárosi dalárda megalakulásának 130-ik évfordulójáról is. Mikló Ferenc esperes nyitó igehirdetését követően Herdeán Gyöngyi parókus lelkész köszöntötte a vendégeket.

A bihari egyházmegye 26 éve minden esztendőben megrendezte az énekkarak találkozóját. Ez alatt az idő alatt a kórusok is sokat

fejlődtek. A kis létszámú énekkarak is igényes repertoárral, kidolgozott, szép énekléssel vettek részt, öröm volt hallgatni mindenki előadását. Egymástól tanulva, egymás által fellelkesülve, a sok szép énekkel feltöltődve, a hétköznapiakra is elegendő lelki útravalóval távozott mindenki.

Elsőként a Bihari Egyházmegye Lelkész-kórusa szolgált (vezényelte Szigeti Ferenc Ernő lelkipásztor), amit Biharszentjános (Nagy Zita kántor), Nagyvárad-Rét (Márkus Zoltán karnagy), Biharpüspöki (Szakács Zselyke kántor), Bors (Nagy Zita kántor), Élesd (Kajántó Judit), Feketeerdő (Schneider Pirokska), Hegyközcstár (Spurigan Zoltán kántor), Jákóhodos (Szigeti Ferenc Ernő), Kisnyégerfalva (Oláh Sándor kántor), Nagyszalonta (Rápoti Ildikó kántor), Nagyvárad-Csillagváros (Kozma Gyula és Vincze Zoltán) kórusainak szolgálata követett.

Végül Nagyvárad-Olaszi énekkara (Kiss Huba Ernő karnagy) és a házigađa Nagyvárad-Újváros énekkarának előadása hangzott el.

A tizenöt énekkar végül együtt adta elő Gárdonyi Zoltán Mondjatok dicséretet című

kórusművét, a szerző születésének 110. és halálának 30. évfordulója apropóján. Vezényelt Kozma Gyula, orgonán kísért Józsa Domokos. Emléklapok, zászlószalagok kiosztása után a templom udvarán szeretetvendégségre került sor, ahol ismerősök találkoztak, beszélgettek, örvendezve a szép, ünnepi együttletnek.

Köszönet illeti a szervezőket, a segítő kezeket, a Királyhágómelléki Református Egyházkerületet, a Bihari Református Egyházmegyét és a Nagyvárad-Újvárosi Református Egyházközséget az anyagi támogatásért.

OROSZ OTILIA VALÉRIA

A református Bocskai István

Három napos eseménysorozattal emlékeztek meg Élesden Erdély nagy fejedelméről, Bocskai Istvánról és szerepéről a reformáció korában.

Az első napon Dénes István Lukács helyi református lelkipásztor áhítatával vette kezdetét az ünnepi megemlékezés, akit Gellért Gyula nyugalmazott lelkipásztor, az Érmelléki Református Egyházmegye korábbi esperese követett. A tartalmas, szívet-lelket melengető előadásában Bocskai István életéről, nagyságáról, szerepéről a reformációban, arról is szólt, hogy kétévi munka után létrehozta a bécsi békét, 1606. június 23-án pedig lezárta a Bocskai által vezetett felkelést is. „A reformáció – mondta az előadó – nem más, mint visszatérés a forráshoz, a szentíráshoz, Jézus Krisztushoz. Bocskai István a 21 erdélyi fejedelem között az első, aki református vallású volt, aki rendszeresen járt istentiszteletekre, hiszen az ő idejében minden országgyűlés istentisztelettel vette kezdetét. Nem volt elfogult, minden valást tiszteltben tartott.”

Ósz Sándor Előd kolozsvári levéltáros alaposan dokumentált előadást tartott Bocskairól, aprólékosan bemutatva életútját, családját, azon körülményeket, melyek jellemezték az akkori kort, de kitért komoly szerepvállalására is, amivel alakította magyar történelmünket.

Visky István fugyivásárhelyi református lelkipásztor az eseménysorozatra készült, élesdi kiadású könyvet ismertette, melynek címe Bocskai István szerepe a reformációban. A három tanulmányt magába foglaló kiadvány olvasmányos is, de ugyanakkor tudományos is – hangzott el a bemutatón –, „...pont olyan, mint amilyet az ember könnyen kézbe vesz és el tud olvasni. Fontos az, hogy nem bálványként beszél Bocskairól, hanem bemutatja a nagy történelmi személyiség életútját és lelki fejlődését is”.

Létai Zoltán, Élesd alpolgármestere arról beszélt, hogy a várban ásatások zajlanak, ami remény szerint a vár teljes feltárását is el fogja hozni, majd felkérte Mihálka Nándor régészt – aki éppen Solyomkővárról érkezett a helyszínre –, hogy szóljon az ott végzett ásatásokról.

VÁRJÁTEKOK

A második napon a természetben, a vár árnyékában zajlottak az események: túrázás, üstben főtt ételek versenye, sportvetélkedők gyermekeknek, a Pusztai Farkasok Solyom Nemzetiségének tagjai íjászbemutatót tartottak a kilátogatók nagy öröme.

A Reformáció Emlékbizottságának támogatásában, a Bocskai napok zárórendezvénye hálaadó istentisztelettel kezdődött. A zárónapon a Kulturális, Községi és Szórványközpont került a figyelem középpontjába. Dénes István Lukács házigazda köszöntötte a gyülekezetet, felidézve a főbejárat fölött lát-

ható 1988-as intést: „Mindaddig megsegített minket az Úr!”, s ezt bizonyítja a mai, az új épületért hálát adó gyülekezés is.

A magyar református egység vasárnapján, május 22-én, Csűry István főtiszteletű püspök úr Péter I. levele 3,18-22 versei alapján mélyítette el azt a gondolatot, hogy Jézus nem hiába szenvedett, s a krisztusi ajándékokból, mint reménység, áldás és hálaadás, mindenkinek bőven jut. Mert akkor épül, szépül életünk, akkor tudunk megszabadulni a szorító fogságból s lesz jövődjője a keresztyén embernek, ha a járjuk az Ő útját. „Ezt Bocskai is tudta, hiszen mindig Isten segítségét kérte a nehéz helyzetekben, s türelmesen várta azt. Mert az igaznak vérében az igaztalanok megtisztulnak.”

A BOCSKAI KULTÚRKÖZPONT

A délután moderátoraként is Dénes István Lukács köszönetet mondott mindenkinek a hathatós segítségért, a három éves szakadatlan munkáért, kiemelve a főbb támogatókat: Emberi Erőforrások Minisztériuma, Bihar megyei RMDSZ, Élesdi Polgármesteri Hivatal, Shankill Parish Lurgan észak-ír gyülekezet. Elmondta azt is, hogy azért nevezték el Bocskairól a most felavatásra kerülő Kulturális, Községi és Szórványközpontot, mert az ő kiállása, harca, Isten felé való tekintése és példamutatása a ma embere számára is példavértékkel bír.

Az ünnepelő gyülekezet és a meghívott vendégek, Hajdú-Bihar megyei és diószegi huszárok vezetésével, az új központba vonultak át, ahol ünnepi beszédek hangoztak el.

A nagyszabású rendezvénysorozat utolsó mozzanataként leleplezték Deák Árpád domborművét, amin Bocskai szavai olvashatóak: „Hitünknek, lelkiismeretünknek és régi törvényeinknek szabadságát minden aranyánál feljebb becsüljük.” Ezt követte a három nemzet szalagjának átvágása és az épület „birtokba vétele”, annak a helynek a „belakása”, ahol majd kulturális, közösségmegtartó rendezvények lesznek szervezve, s ahol a szórványban élő élesdiek, Sebes-Körös mentiek megélhetik magyarságukat. Az estébe nyúló rendezvény jó kedélyű, kötetlen beszélgetéssel és szeretetvendégséggel zárult.

CIAVOINÉ LÉTAI ANDREA HAJNALKA, tanító

Megszüntetik a nők lelkésszé szentelését Lettországbán

Meghökkenítő döntést hozott a Lettországi Evangélikus Egyház zsinata, amely küldötteinek több mint háromnegyed része arra szavazott, hogy töröljék el egyházukban a nők ordinációját.

A Lettországi Evangélikus Egyházban a nők a jövőben nem lehetnek lelkészek. A nemzetközi tiltakozások ellenére a rigai zsinat a nők ordinációjának eltörlése mellett döntött, számolt be az evangélikus.hu honlap. Az ordinációnak kizárólag férfiakra való korlátozása egy alkotmánymódosítással együtt zajlott le, amelyhez háromnegyedes döntés volt szükséges. Az adatok szerint 201 zsinati tag a korlátozás mellett, 59 tag a korlátozás ellen volt, 22 zsinati tag pedig tartózkodott.

„Igen kritikusan tekintünk erre a döntésre, s az egyházi partnerségünk alapjait rengeti meg” – mondta Klaus Schäfer, az Északi Egyház Missziói és Ökumenikus Centrumának igazgatója. „Ha a férfiak és a nők nem állnak azonos szinten és nemüktől függetlenül nem szolgáltatják ki a szentségeket, nem hirdethetik az evangéliumot, az kérdőre vonja a férfiak és a nők egyenrangúságát Krisztus előtt” – érveltek az Északi Egyház képviselői hivatalos megnyilatkozásukban a zsinaton.

Lettországbán először 1975-ben engedélyezték nők lelkésszé szentelését, akkor a kicsiny ország még a nagy Szovjetunió része volt. Viszont a vallási közösség konzervatív vezetője, Janis Vanags 1993-ban érkekké való megválasztása óta nem ordinált nőket. A női lelkésszentelés megtiltását most alkotmányba is foglalták. Vanags érsek azzal érvel, hogy Pál apostol a Korinthusi levélben elutasítja a nők ordinációját azzal, hogy az asszonyoknak hallgatniuk kell a gyülekezetben.

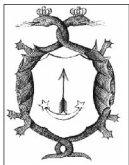
Genfben a Lutheránus Világszövetség vezetősége is úgy nyilatkozott, szomorúnak tartják a lettek június 3-án meghozott döntését. Fatális jel a szövetség számára ez. Az adatok szerint a 145 tag egyház nyolcvan százalékában ugyanis még nyitott kérdés a nők lelkésszé szentelése.

A Németországi Protestáns Egyházban (EKD) élő lutheránusok számára nincsen különbség férfiak és nők ordinációja között. Az EKD vezetője, Heinrich Bedford-Strohm úgy nyilatkozott, hogy a döntés leginkább azért fájdalmas, mert „a nők tapasztalatai által adott gazdagságot rabolja el az egyháztól”.

VIATOR

Évforduló

DRÁGFFY GÁSPÁR (1516–1545)

500 éve, 1516. júl. 2-án szül. bétkői Drágffy Gáspár, reformációt pártoló főnemes, Kraszna és Közép-Szolnok vármegyék főispánja. A család ősi birtokán, Erdődön született, ahol nagyapja, Drágffy Bertalan erdélyi vajda építtette újjá a várat és a templomot. Feleségül vette özv. Csáky Demeterné Somlyai Báthory Annát (1539). Az általa Erdőre tervezett, első magyar protestáns alkotmányozó zsinatot (1545. szept. 20.) már nem élhette meg, azt özvegye, Báthory Anna hívta össze.

WILHELM RUDOLPH (1891–1987)

125 éve, 1891. júl. 12-én szül. Wilhelm Rudolph német evangélikus teológus. Tübingeni (1922-30), giesseni (1930-46), marburgi (1946-49), berlini (1948), münsteri (1949-59) teol. professzor. Az Őszöv. 20 könyvéről írt kommentárja (Ezsd, Neh, 1-2Krón, Ruth, Ének, Jer, JerSír, 12 kispőféta) a *Handbuch zum Alten Testament* (HAT) és a *Kommentar zum Alten Testament* (KAT) sorozatokban jelennek meg. A *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS, 1968-76) forráskiadás társszerkesztője.

BERECZKY ALBERT (1893–1966)

50 éve, 1966. júl. 4-én hunyt el Bereczky Albert ref. püspök, lapszerkesztő, kisközpárti politikus. Salgótarjáni (1916) slp., dunabogdányi (1919), péceli (1924-27), Bp.-újlipótvárosi (1930-45), Bp.-Kálvin-téri (1951) lp.; a Pozsonyi úti Hálaadás temploma felépítetője (1940); kultuszminisztériumi államtitkár (1945-46); dunamelléki püspök (1948-58). Jelentős szerepe volt a ref. egyház és a szocialista állam kiegyezésében az ún. „keskeny út” teológiájának kidolgozása által.

Felszedik az aknákat Jézus megkeresztelésének helyén

Izrael és a Palesztin Hatóság megegyezett, hogy a következő két évben felszedik az aknákat Kaszer al Jahudnál, Jézus Jordán parti megkeresztelésének helyénél.

Keresztelő János több keresztyén egyház szerint is ezen a helyen keresztelte meg Jézust, azonban a terület legnagyobb részét az 1967-es háború óta csak szögesdrót mögül lehetett megtekinteni, mert lezárták az ott lefektetett négyezer akna miatt.

A Jerikótól délkeletre, a Holt-tengertől északra található földterület egy kicsiny részét 2011-ben már aknamentesítették és megnyitották a nagyközönség előtt. A teljes aknamező felszámolása után a remények szerint megnövekszik a keresztyén zarándokok száma, évente sok százezren utazhatnak majd a keresztyénségnek erre az egyik legszentebb helyére.

A becslések szerint a mintegy fél négyzetkilométeres részen 2600 harcokocsi-elhárító és 1200 gyalogsági aknát fektettek le más csapdákkal és robbanószerkezetekkel.

Izrael azért aknáította el 1976 után a Jordán folyó nyugati partvidékét, hogy meg-

akadályozza tankok és harcosok behatolását Jordániából. Emiatt máig számos aknamező található a jordániai határnál és a Golán-fennsíkon, ahol a szíriai erőket akarták feltartóztatni ezzel a módszerrel.

A Jordániával 1994-ben megkötött béke óta az Izrael és Jordánia közti határon nyugalom honol, és ez lehetővé tette a 2011-es részleges, és a várhatóan két év alatt elkészülő teljes aknamentesítést.

A hely azért is különleges, mert a zsidó hagyomány szerint az egyiptomi kivonulást követően itt keltek át a Jordán folyón Izrael földje felé haladva a zsidók. A két világháború között, Palesztina angol protektorátusa idején hét egyház is templomot emelt ezen a helyen: a kopt egyház, az orosz, az etióp, a görög, a román és a szíriai ortodox egyház, valamint a katolikus ferences rend.

A szokatlan izraeli-palesztin egyetértést az izraeli médiában azzal magyarázzák, hogy a keresztyén szent hely idegenforgalmának bevételei egyaránt szolgálják Izraelt és a Palesztin Hatóságot is – tájékoztatt az MTI.

Fricska

Volt egyszer egy mondat végén egy pont. Kicsi, de határozott pont volt, értelmet adott a mondatnak, rendet tartott a gondolatok között. Egy nap rosszkedvűen ébredt a kicsi pont. A kérdőjel telebeszélte a fejét, hogy ő a legkisebb és mindig a sor végén áll, nem is ér semmit. Egész éjszaka ezen gondolkodott a kicsi pont. – Nem jól van ez így. Én vagyok a legkisebb, mindig a sor végén állok. Ezen változtatni kell. – Ott is hagyta a kicsi pont a mondatot. Lett nagy káosz, minden szétesett,

nem volt semminek se eleje, se vége, se értelme. Szétestek a gondolatok, egy csomó félreértés, vita és harag támadt. A kicsi pontot ez nem érdekelte. Ő nagy akart lenni. Elkezdte felfújni magát. Egyre nagyobb lett a sorok között. Elhagyta a vesztőt, nagyobb lett, mint a kérdőjel, és nagyobb lett, mint a sokat irigyelt felkiáltó jel is! De még ez sem volt elég. Még tovább fújta magát. Végül lett belőle egy nagy nulla. De így már senkinek nem kellett, mert a nulla bár nagy, de nem ér semmit.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyűlekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tóth Beáta, Wagner Erik. **Felölös szerkesztő:** Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovici (Szlágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszoujsag, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölös vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivatalkon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.